

קטלוג ההרצאות

אופיר בראל

האמת שמאחורי הפייק-ניוז

קרדיט צילום:
נועם אופק עבור "בליץ"

האמת שמאחורי הפייק ניוז

מה נלמד בהרצאה?

- מה זה בכלל פייק ניוז ובאילו צורות הוא יכול להגיע?
- האם ישנן אוכלוסיות שרגישות יותר לפייק ניוז? אם כן, מדוע?
- איך ניתן לזהות פייק ניוז טוב יותר, באמצעים פשוטים יחסית?

למי היא מיועדת?

ההרצאה היא הרצאת מבוא לעולם הפייק ניוז. בהתאם לכך, היא מיועדת לאנשים שחשים שחסר להם ידע חשוב בנושא הזה ושמעוניינים לקבל כלים להתמודדות יעילה ונכונה עימה.

המושג "פייק ניוז" הפך להיות פופולארי במיוחד, מאז שדונלד טראמפ זכה בבחירות לנשיאות ארה"ב בשנת 2016. אנו מרבים לשמוע את המושג ואנחנו נתקלים פעמים רבות בסיפורים שקריים ברשתות החברתיות. לפעמים, ייתכן שאף האמנו ושיתפנו סיפורים כאלה בעצמנו, מבלי שידענו.

אולם, מה אנחנו בעצם יודעים על פייק ניוז ברשתות החברתיות? מסתבר, שלא הרבה.

מטרתה של ההרצאה היא לספק ידע בסיסי וחשוב על מהות התופעה וביטוייה, על מנת להתגונן טוב יותר מהשלכותיה השליליות.

מה הסיפור של הפייק ניוז?

מה עושים?

ההרצאה לא רק מספקת לנו דרכים פשוטות לזיהוי פייק ניוז, אלא היא גם חושפת לעומק את המנגנון שהפך את הפצת הפייק ניוז לאמצעי נפוץ ויעיל כל כך בהשפעה עלינו. ההרצאה מתבססת על מחקר מהימן ומתעדכן ועל סיפורים פיקנטיים מרחבי העולם, למשל:

- מה הקשר בין דונלד טראמפ, פייק ניוז והרעלת מזון המונית בניו יורק?
- כיצד "סתם" פייק ניוז הופך לסיפור שמוציא אנשים לרחובות?
- איך סוכנת CIA לשעבר יכולה ללמד אותנו לזהות פייק ניוז נכונה?

הרשתות החברתיות הפכו לחלק בלתי נפרד מהמציאות של כל אחד מאיתנו. בכל פעם שאנחנו נכנסים אליהן, אנחנו מקבלים כמויות עצומות של מידע בפרקי זמן קצרים. חלק גדול מהמידע הזה הוא מידע שקרי, שמופץ בכוונה על מנת שנרגיש מפוחדים, חסרי אונים ואכולי ספקות. הפייק-ניוז הוא סיפור הצלחה - יותר מדי אנשים חוששים מ"פייק ניוז" ומרגישים שמדובר בסכנה גדולה. בתקופת הקורונה, הבעיה הזו חמורה אף יותר - גורמים שונים מנצלים את אי הוודאות סביב המחלה, כדי להפיץ פייק ניוז שעלול לפגוע בנו בריאותית, נפשית וכלכלית.

פייק ניוז - הסיפור האמיתי

ההרצאה חושפת היבטים שונים ומרתקים על הדרך שבה הפצת פייק ניוז משמשת אמצעי תקשורת-פוליטי, למשל:

- כיצד פייק ניוז הופך להיות סיפור שעשוי להשפיע על מצביעים במערכות בחירות?
- איך מדינות משתמשות בקורונה על מנת לעצב נרטיבים המתאימים להן?
- אילו פתרונות ניתן ליישם, כדי להתמודד עם פייק ניוז בצורה טובה יותר?

ההרצאה מיועדת למוסדות בתחומי התקשורת, ההסברה והפוליטיקה, (וליחידים המתעניינים בתחומים אלו), המעוניינים לקבל מבט מקיף ועדכני על אחת התופעות הפוליטיות הבולטות בימינו.

הפצת פייק ניוז ברשתות החברתיות הפכה לתופעה המשפיעה על חיינו בהיבטים רבים. אחת מהזירות בה היא מתבטאת ביתר שאת היא הזירה הפוליטית, הלאומית והבינלאומית כאחד: הפצת פייק ניוז משמשת אמצעי, בידי יחידים, ארגונים ומדינות, על מנת ליצור סדר יום פוליטי ולהשפיע על מהלכים מדיניים ופוליטיים.

המציאות הזו נכונה במיוחד בעת מערכות בחירות, כאשר גורמים פנימיים וחיצוניים, משתמשים בסיפורים שקריים על מנת לנסות להשפיע על שיעורי דפוס ההצבעה.

פורנו, קוקאין ונקניקיות:

רוסיה כמעצמת פייק ניוז

חלק א' - צעדים פעילים

בהרצאה זו נבין, כיצד המלחמה הקרה הייתה שעתו היפה של הפייק ניוז הסובייטי ומדוע כל זה הלך לאיבוד בראשית שנות ה-90.

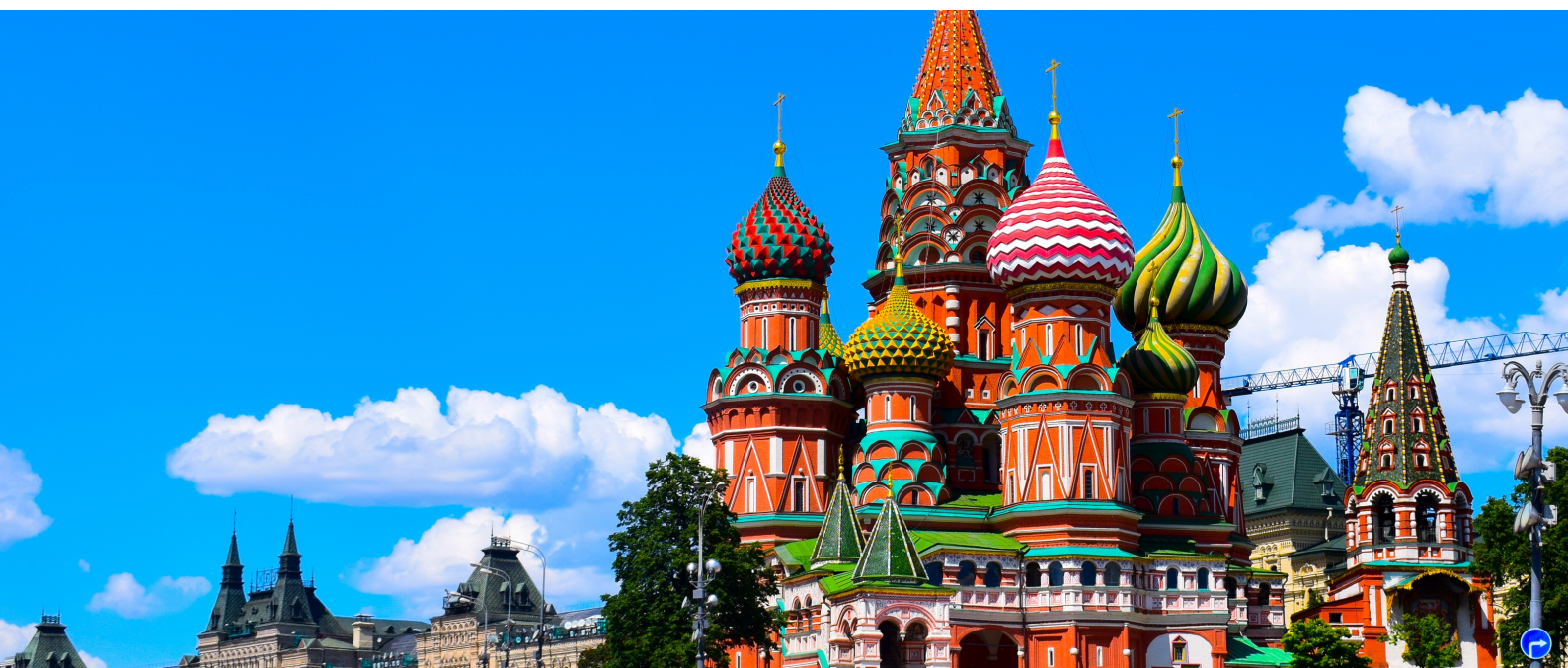
- כיצד הקג"ב הפיץ פייק ניוז ברחבי העולם במלחמה הקרה?
- איזה פוליטיקאי אמריקאי "הוצא מהארון" בשנות ה-70?
- כיצד סופרמרקט אמריקאי השאיר מנהיג רוסי פעור פה?

כאן, אנחנו נכיר גם את הערכים עליהם גדל נשיא רוסיה, ולדימיר פוטין, שמנסה להחזיר את ארצו לגדולה בתוך מציאות מאתגרת.

הבחירות לנשיאות ארה"ב, שהתקיימו בשנת 2016, מהוות קו פרשת מים לא רק עבור ארה"ב, אלא גם עבור העולם הדמוקרטי כולו. זאת, מאחר והופה בהן כמות גדולה מאוד של פייק ניוז מצד הממשל הרוסי, כדי להשפיע על תוצאות הבחירות ולערער את החברה האמריקאית.

אולם, פעילות זו הייתה האחרונה בשורה של פעולות דומות מצידה בעבר.

ההרצאות בסדרה יענו על השאלה, כיצד רוסיה הפכה למובילה עולמית בשימוש בדיסאינפורמציה, לקידום מטרותיה הפוליטיות בזירה הבינלאומית. ההרצאות גם מספקות הזדמנות להרהר במאזן שבין תקשורת לשלטון, בייחוד בעידן הרשתות החברתיות.

פורנו, קוקאין ונקניקיות:

רוסיה כמעצמת פייק ניוז

למי ההרצאות מיועדות?

סדרת ההרצאות הזו מיועדת לכל אדם או גורם, המעוניינים להרחיב אופקים ולהכיר את אחת המדינות החשובות והמשפיעות ביותר בזירה הבינלאומית מזווית חדשה, בלתי מוכרת ומפתיעה.

ההרצאות אומנם מספרות סיפור היסטורי, אך הן למעשה מתארות מציאות הנכונה לכל מקום ולכל זמן.

שימו לב-

ניתן לצפות בסדרת ההרצאות גם דרך האתר "הרצאות מהכורסא". לקבלת פרטים על הצפייה, נא ליצור קשר.

חלק ב'- בדרך לבית הלבן

ההרצאה הזו תחשוף בפנינו, כיצד בעלים של אתר פורנו, מסעדן בעל עבר פלילי ומוסד מיסתורי אחד מצליחים לשדרג את הפייק ניוז הרוסי ולעצב את הפוליטיקה העולמית במאה ה-21.

במהלך ההרצאה נכיר לעומק את השיטות, בהן טרולים והאקרים רוסיים מסתננים למערכת הבחירות של המעצמה החזקה בעולם ובוחשים בה מבפנים, כמעט באין מפריע. המציאות הזו מזעזעת את ארה"ב לאחר 2016, אך האם היא אכן למדה את הלקח?

